

צ'ילה

סקירה כלכלית

יולי 2022

רקע ונתונים כלליים¹

שטח: 756,102 קמ"ר (39 מתוך 257)

ישראל 22,072 קמ"ר (152 מתוך 257)

אוכלוסייה: 17,789,267 נפש

עיר בירה: סנטיאגו

משטר: רפובליקה דמוקרטית

נשיא מכהן: גבריאל בוריץ', Gabriel Boric

מכהן בתפקיד ממרץ 2022

שפה רשמית: ספרדית

מטבע: פזו צ'יליאני (CLP)

1 דולר = 900 פזו צ'יליאני (חוסר יציבות במהלך 2022)

גאוגרפיה: ממוקמת בחוף הדרום מערבי של אמריקה הדרומית, בשטח האדמה שבין הרי האנדים והאוקיינוס השקט. אורכה כ-4,300 ק"מ ורוחבה נע בין 170 ק"מ ל-370 ק"מ. ציילה גובלת במדינות ארגנטינה במזרח, בוליביה בצפון מזרח ופרו בצפון.

¹ CIA The World Factbook ,The World Bank

אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2021²

ישראל	צ'ילה	אינדיקטור ³
482	317	תמ"ג נומינלי 2020 GDP, current prices Billions of U.S. dollars
45,750	26,713	תמ"ג לנפש במונחי PPP 2020 Purchasing power parity; international dollars per capita
8.2% – 2021 -2.2% – 2020 3.8% – 2019 3.5% – 2018	11.7% – 2021 -6.1% – 2020 0.8% – 2019 3.7% – 2018	שיעור הצמיחה הכלכלית real GDP growth
1.5%	4.5%	שיעור האינפלציה 2020 Inflation rate, average consumer prices
4.3%	10.8%	שיעור האבטלה 2020
35	59	קלות עשיית עסקים 2020 דירוג בין 1-190 כאשר מספר נמוך מבטא תוצאה טובה
76.7	70.5	מדד התחרותיות 2019 ציון מ- 0-100 100 מבטא את הציון הטוב ביותר
AA-	A	דירוג אשראי S&P 2020

רקע כללי / כלכלי

כללי: צ'ילה הינה אחת המדינות המתועשות ביותר באמריקה הלטינית. ככלל, ניתן להצביע על תעשיות שונות המאפיינות את איזורי המדינה השונים. חלקה הצפוני של צ'ילה מתאפיין בתעשיית הכרייה בעוד שחלקה הדרומי מתאפיין בתעשיות של חקלאות, עץ ומוצרי חלב. מרכז צ'ילה מתאפיין בשירותים ותעשייה קלה בתחומים מגוונים, באזור זה מצוי גם הנמל העיקרי במדינה – נמל ואלפראיסו (Valparaiso) הממוקם כשעה נסיעה מהבירה סנטיאגו. לצ'ילה יש סקטור ציבורי נרחב, תעשיית כרייה וחקלאות ימית מפותחת ותשתית תקשורת מתקדמת.

² IMF, The World Bank, World Economic Forum

³ נתוני 2020 מבוססים על תחזית ה IMF אוקטובר 2020

כלכלה: 40% מכלל מצבורי הנחושות העולמית נמצאים בצ'ילה. מחצב זה מהווה ענף הייצוא העיקרי והוא הגורם המרכזי לצמיחתה הכלכלית המרשימה. מלבד הנחושות, מהווה צ'ילה מקור מרכזי לייצוא סחורות חקלאיות כגון ירקות, פירות, יין, דגים, פירות ים ועץ.

בשיא שנות ה-90 הגיע קצב הגידול של הכלכלה הצ'ילנית ל-7% עד 12%. הגידול הוא תוצאה של מספר תמורות מהותיות שבוצעו בכלכלת המדינה (מדיניות כלכלית ניאו-ליברלית מובהקת) החל מסוף שנות ה-70. חלק מתמורות אלו היו כה משמעותיות עד כי מדינות שונות ברחבי העולם החלו לחקור אותן ואף ניסו לאמץ את חלקן. דוגמא בולטת לכך הינו השוק הפנסיוני שזכה להתעניינות רבה בעולם ואף אומץ בישראל ומכונה המודל הצ'יליאני. רפורמת סימון המוצרים הצ'ילנית נחלה הצלחה וזכתה לשכפול בישראל בהובלת משרד הבריאות הישראלי.

חרף השפעות הקורונה ואי-שקט חברתי שפקד את המדינה בשנים האחרונות, צ'ילה היא עדיין אחת הכלכלות היציבות והמפותחות ביותר באמריקה הלטינית. הצטרפותה של צ'ילה ל-OECD בספטמבר 2010 מהווה גושפנקא לעוצמתה של הכלכלה המקומית וכך גם היותה מרכז להשקעות זרות. התמ"ג בצ'ילה הוא אחד הגבוהים באמריקה הלטינית ונמצא בעלייה מתמדת. צ'ילה משתדלת לבסס את מעמדה כמובילה יבשתית והובילה את המגעים להקמת גושי מדינות כגון PROSUR (הפורום לקידום ופיתוח דרום אמריקה שנוסד ב-2019) והברית הפסיפית (התאגדות המקדמת סחר חופשי בין המדינות החברות בגוש).

המחאה החברתית שהתקיימה בסוף 2019 בצ'ילה ולאחריה מגיפת הקורונה הובילו לעצירת הצמיחה במדינה. שנות צמיחה נמשכו עד לרבעון השלישי של 2019 וממנו החל שינוי המגמה. שנת 2019 הסתיימה בצמיחה כלכלית נמוכה של 0.8% וירידה בצריכה הפרטית, ושנת 2020 המשיכה במגמה דומה, והסתיימה בצמיחה שלילית של 6.1%. מגמות התאוששות של הכלכלה שהחלו בסוף שנת 2020 התחזקו במהלך שנת 2021 כאשר נרשמה התחזקות במכירות קמעונאיות ויכולת הייצור וצ'ילה נהנתה גם מעליית מחירי הנחושות בעולם שהזרימה כסף זר למדינה. ככלל, הייצוא תורם באופן חיובי לצמיחה במדינה ושומר על מגמות חיוביות.

פוליטיקה: בין השנים 1973 ועד 1990 הונהגה צ'ילה על ידי חונטה צבאית אשר תפסה את השלטון בהפיכה והובילה משטר שמרני וניאו-ליברלי. בסוף שנת 1989 נערכו בחירות דמוקרטיות לנשיאות ולקונגרס, והלכה למעשה מ-1990 צ'ילה שבה למשטר דמוקרטי. בשנת 2010 עלה לשלטון מועמד ימין, סבסטיאן פיניירה, בפעם הראשונה מאז השלטון הצבאי במדינה. ממשלתו של פיניירה היא זו שהתמודדה גם עם מגיפת הקורונה, ועל אף שספגה ביקורת ציבורית בנושאים רבים, ישנה הכרה בפעילותה המוצלחת של הממשלה בניהול פרויקט החיסונים בצ'ילה (זאת בעוד מדינות אחרות בדרום אמריקה התקשו מאוד בחיסון אזרחיהן).

בחודש נובמבר 2021 התקיימו בחירות נוספות נוספות לנשיאות ולקונגרס, בסופן זכה מועמד השמאל גבריאל בוריץ'. הנשיא החדש נבחר על בסיס מצע בחירות סוציאליסטי, שונה מאוד מאג'נדת הימין ששלטה בצ'ילה בעשורים האחרונים. תוצאות הבחירות בצ'ילה הן חלק ממגמה רחבה באמריקה הלטינית של ממשלות שמאל כלכלי המחליפות את ממשלות הימין שהובילו את המדינות בשנים האחרונות.

בוריץ' נבחר בהיותו בן 35, והוא הנשיא צעיר ביותר בהיסטוריה של צ'ילה. בוריץ' התמודד לאחר שכבר כיהן כחבר פרלמנט ומנהיג מחאות הסטודנטים סביב נושאים חברתיים, והוא נבחר כשהוא עומד בראש ברית רחבה שנעה מהמפלגה הקומוניסטית ועד למרכז-שמאל. בחירתו של הנשיא החדש נתמכה על ידי מצביעים עירוניים צעירים שדרשו מהמדינה להפנות יותר הוצאות ממשלתיות למטרות ציבורית, זאת על חשבון מודל השוק החופשי האגרסיבי בצ'ילה. הנשיא החדש הצהיר כי יקדם שינויים בנושאי אקלים, זכויות מיעוטים וקבוצות ילידים, בריאות ציבורית וחינוך.

כתוצאה מהמהומות של סוף שנת 2019, נערך משאל עם במסגרתו האזרחים הצילנים הצביעו בעד שינוי החוקה של המדינה, אשר חוקקה בימי הדיקטטורה הצבאית בהנהגתו של אוגוסטו פינושה. העם בחר כי חברי אסיפה מיוחדת, המורכבת מאזרחים, הם אלו שינסחו את החוקה החדשה. הוסכם כי בהרכב אסיפת החוקה יתקיים שוויון מגדרי ו-17 מושבים נשמרו לנציגים של אוכלוסיות אתניות במדינה. 155 חברי האסיפה נבחרו בחודש מאי 2021, כ-70% מהנבחרים הם בעלי נטייה שמאלנית ומועמדים עצמאיים. בשל נטיית רוב חברי האסיפה לאידאולוגיית שמאל, ישנה אפשרות שהחוקה החדשה תביא שינויים בזכויות סוציאליות כמו דיור וחינוך ותהיה בעלת אג'נדה סוציאליסטית יותר מזו הקיימת. האסיפה החלה את פעילותה בחודש יולי 2021. בהתאם לתכנית שנקבעה על ידי השלטון במדינה.

ביום ה-4 לספטמבר 2022 התקיימה הצבעה במשאל עם על קבלת החוקה החדשה החוקה נדחתה ברוב גדול – 62% מהמצביעים הצביעו נגדה.

על פי הפרסומים במדיה הצילנית נראה כי הפער בין התמיכה הרחבה בכתובת החוקה בתחילת הדרך, לדחייה הגורפת שלה בסופה, נובע בעיקר מתוכנה, אבל לא רק. החוקה המוצעת כללה 388 סעיפים, חוקה מסועפת מאוד, והיא הוכתרה על ידי אמצעי התקשורת בצ'ילה ומחוצה לה כ"אחת הפרוגרסיביות בעולם".

רוב ראשי המפלגות בצ'ילה, כולל רוב ראשי מפלגות הימין, הצהירו כי הם עדיין תומכים בשינוי או החלפת החוקה הקודמת. על עיצובה הופקד הפעם הקונגרס, וההערכה היא כי יבחרו בדרך מתונה יותר להעברת החוקה החדשה.

תעשיות בולטות / מאפייני הכלכלה המקומית⁴

נתוני סחר לשנת 2021

שנה	סכום יצוא לעולם במיליארדי דולרים	סכום יבוא מהעולם במיליארדי דולרים	מאזן מסחרי
2021	94.7	91.8	2.9

⁴ הלמ"ס, Un Comtrade

14.2	59.2	73.4	2020
0.1	69.5	69.6	2019

שנתפות הסחר הגדולות לשנת 2021

יצוא

מאזן מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היצוא של צ'ילה	יצוא במיליארדי דולרים	
9.3	34%	36.7	סין
-1	14%	14.9	ארה"ב
5.1	6%	7.2	יפן
3.1	4%	4.8	דרום קוריאה
-3.1	4%	4.5	ברזיל

מוצרי היצוא העיקריים הם: נחושת, סיבי עץ לנייר, מוצרי דגים, פירות ויין

יבוא

מאזן מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היבוא של צ'ילה	יבוא במיליארדי דולרים	
9.3	25%	27.4	סין
-1	14%	15.9	ארה"ב
-3.1	7%	7.6	ברזיל
-4.1	4%	4.9	ארגנטינה
-1.9	2%	2.9	גרמניה

מוצרי היבוא העיקריים הם: נפט מזוקק, נפט גולמי, ציוד חשמלי וטלקומוניקציה, כלי רכב (מכוניות ומשאיות)

חברות גדולות ומרכזיות בצ'ילה

1. Falabella - חברת הקמעונאות הגדולה באמריקה הלטינית. בבעלות החברה בנק, סופרמרקטים, כולבו וסוכנויות נסיעות.
2. ENTEL - חברת טלקומוניקציה מהגדולות במדינה, עם נוכחות בפרו. פועלת בתחום הסלולר, תקשורת קווית ובינ"ל, טלויזיה בלוויין ושירותי IT.
3. Enel Chile - חברת אחזקות בתחום האנרגיה הגדולה במדינה, יצרנית וספקית החשמל לכ-2 מיליון איש בציילה. פעילה גם בתחום של אנרגיה מתחדשת.
4. SQM - חברת כימיקלים מהגדולות בציילה, יצרנית הליתיום הגדולה בעולם וכן ספקית של יוד, אשלגן וכימיקלים תעשייתיים.
5. Cencosud - חברת הקמעונאות הגדולה בציילה שחולשת על כלל המדינה בתחומי המזון, 'עשה זאת בעצמך' והכולבו.
6. Copec - חברת האנרגיה המובילה במדינה עם פריסת ארצית של תחנות דלק. בנוסף, לחברה פעילות בתחום היערנות.
7. Codelco - חברת הנחושת המובילה שמחזיקה בחלק גדול מפעילות הכרייה בצפון ומרכז המדינה.
8. Arauco - חברת הצלולוזה והעץ הגדולה במדינה שמחזיקה בפעילות נדל"ן נרחבת מלבד עיבוד העץ והיערנות.
9. Antofagasta minerals - אחת מחברות הכרייה הוותיקות ביבשת עם פעילות נרחבת בתחומי הנחושת והליתיום בציילה כמו גם בפרו ובוליביה.
10. LATAM - חברת התעופה הלאומית שהתאחדה עם חברה ברזילאית וחולשת כיום על חלק נרחב משוק הטיסות והתיירות הלטיני.

סקטורים מרכזיים בכלכלה

חקלאות ימית ואגרו טכנולוגיה

הכלכלה הציילנית מתמקדת בפירות ומוצרי דגה והיא מובילה עולמית ביצוא פירות טריים מעובדים ומשומרים במגוון תחומים. ענף החקלאות בציילה מהווה כ-18% מהייצוא (הענף השלישי בגודלו) וכ-3.6% מהתמ"ג. ע"פ משרד החקלאות המקומי כחמישים אחוז מתצרוכת הפירות באירופה בחודשי החורף מקורה בציילה. הגיאוגרפיה הנרחבת במדינה מאפשרת לתעשייה לייצא מגוון סוגי פירות וירקות על פני כל השנה בעונות שנמתחות על פני חודשים ארוכים יותר. החקלאים מתרכזים במרכז המדינה אך הייצור מתפרש מדרום המדינה בתחום הדגה ופירות היער ועד לצפון שם מתמקדים בגידול פסיפלורה ופירות מדבר שונים.

ההזדמנויות בשוק הציילני לתעשייה והטכנולוגיה הציילנית נמצאות בעיקר בתחומי הטכנולוגיה המתקדמת והמוצרים לתעשייה. הגורמים המשפיעים בתחום הם האיגודים המקצועיים כדוגמת איגוד החקלאים, איגוד יצואני הפירות ואיגוד מגדלי הפירות וישנו פוטנציאל עסקי משמעותי בעבודה מולם. השוק המקומי מחפש פתרונות של חקלאות מדייקת בדגש על תחום המידע והחישה מרחוק, רחפנים ותמונות לוויין, כמו גם אגרוטכנולוגיה קלאסית כמו חממות והשקיייה.

מים

בעיית המים נחשבת לאחת הבעיות המרכזיות בשוק המקומי ונידונה במספר ועדות ופורומים בממשלה ובתעשייה. מזה עשר שנים ציילה סובלת מבצורת חמורה, כאשר כמות המשקעים השנתית

פחתה ברוב אזורי המדינה וגרמה לירידה של 37% בכמות המים הזמינים לתעשיות השונות. הבצורת המתמשכת וההשפעה שלה על ענף החקלאות וזמינות מי השתייה הובילו להכרזה של מצב חירום חקלאי בשישה מתוך 16 המחוזות במדינה. באזור המטרופולין של צ'ילה, בו מתגוררים כשליש מתושבי המדינה, ישנו מחסור חמור במים שלפי תחזיות שונות עוד צפוי להחמיר בגלל שינויי האקלים. הטופוגרפיה של צ'ילה גורמת לכך שכמעט 80% מהמים שמגיעים מהרי האנדים ממזרח נשפכים בים שנמצא במערב תוך פחות מ-48 שעות ואין הרבה אגירה שלהם בדרך. רגולציית המים הסבוכה לצד שאלת זכויות המים מקשות בין היתר, גם על אפשרויות השימוש והניצול של המים בתחומים אחרים.

תחום המים הוא אחד המפותחים מבחינת היצוא הישראלי לצ'ילה וחברות רבות מכירות את המוצרים הישראליים בתחומי החקלאות והצנרת כמותגים מובילים. הטכנולוגיות המתקדמות יותר של התפלה וטכנולוגיות ניהול וטיהור מים הן תחום צומח שמעורר עניין רב בשוק המקומי וחברות רבות, כמו גם רשויות וגופי ממשל אזוריים, מחפשות פתרונות בתחומים אלו. המוניטין של החברות הישראליות וסיפור ההצלחה הישראלי בתחום המים מסייעים לשיווק המוצרים בצ'ילה שרואה עצמה דומה לישראל בתחום זה של אתגרי טבע משמעותיים שעליהם היא מנסה להתגבר.

סייבר ו- HLS

תחומי הגנת המולדת והסייבר לא היוו גורם משמעותי בצ'ילה שנמצאת במצב של שלום כבר מאות שנים. עם זאת, בשנים האחרונות ישנה עלייה בצורך לביטחון אישי מול ירידה בהרגשת הביטחון של האזרחים ועלייה באיומי הסייבר הלא מדינתיים המצריכים הגנה ברמה הלאומית. ביוני 2018 פורסם בתקשורת שבנקו דה צ'ילה⁵ ספג פריצה משמעותית בהיקף של כ-10 מיליון דולר. מנקודה זו והלאה התפתח דיון ציבורי ער לגבי היכולות הממשלתיות בתחום ויכולותיו של המגזר הפרטי בתחום הסייבר. מרגע זה ואילך שוק הסייבר המקומי החל להתפתח בצורה מואצת בכמה ורטיקלים שונים. בתחום הסייבר ישראל ממוצבת במקום טוב ונחשבת לאחת המדינות המובילות יחד עם ארה"ב בריטניה וספרד. למוצרים הישראליים בתחום הגנת המולדת יש מוניטין ועדיפות ברורה על פני מוצרים אחרים בשוק שמגיעים ממדינות מנוסות ומותקפות פחות.

מכרות

ענף הכרייה הוא מהכוחות המובילים של הכלכלה בצ'ילה, מהווה 10% מהתמ"ג של המדינה, מעסיק כרבע מיליון איש ומייצג למעלה מ-50% מהייצוא של המדינה. צ'ילה היא היצרנית מספר אחת בעולם של נחושת ושנייה בעולם בהפקה של ליתיום. בשנת 2019 ענף הכרייה בצ'ילה הפיק 5.79 מיליון טון נחושת שהם 28% מהתפוקה השנתית העולמית ו-112.6 אלף טון ליתיום שהם 23% מהתפוקה השנתית העולמית.

חברת הכרייה המובילה בצ'ילה היא חברת קודלקו (Codelco) הממשלתית אך סביב לה יש שחקנים מקומיים וזרים משמעותיים שמהווים תחרות ישירה על משאבים, שטח ויכולות ייצור בשטחי צ'ילה והסביבה. המדינה נחשבת למרכז ידע בתחומי הכרייה והמחצבים ומרכזת אליה את אחת התערוכות הגדולות בעולם בתחום.

⁵ אחד הבנקים הגדולים במדינה

כל מכרה מתפקד כעיר קטנה וכולל לרוב מלבד האופרציה של הכרייה גם מגורים, בריאות ותקשורת לעובדי המכרה שלעיתים מגיעים לאלפי אנשים. המכרות הם מערכות מכניות סבוכות שמערבות את תחומי המים, אוטומציה, מיכון כבד, רכבים אוטונומיים, מחשוב ושליטה, חשמל, בטריות, אופטימיזציה וערים חכמות ברמה הכוללת. ענף הכרייה הצילני מחפש פתרונות טכנולוגיים שיובילו למודרניזציה של התעשייה, שיפור התפוקה ומיצוי המכרות, זאת תוך הקפדה הולכת ועולה בנושא הגנת הטבע. מועצת הכרייה הצילנית (Fundación Chile) גיבשה מפת דרכים אסטרטגית ל-15 השנים הבאות בענף, שעיקרה הוא עידוד חברות הכרייה לקלוט טכנולוגיות חדשות לטיפול באתגרים תפעוליים כדוגמת קיימות וניהול משאבי אנוש. ההזדמנות הטמונה בסקטור לחברות הישראליות המתרכזות בפתרונות מים שונים, אופטימיזציה ובקרה מרחוק, פתרונות סייבר ואבטחה היקפית ובתחבורה אוטונומית.

הסכמי בילטרליים משמעותיים של צ'ילה עם יתר מדינות העולם

ארגונים בינ"ל:

- OECD : כן (ינואר 2010)

- WTO : כן (ינואר 1995)

מדינות שאיתן צ'ילה חתומה על הסכם סחר: תאילנד, הונג-קונג, ויאטנם, מלזיה, טורקיה, אוסטרליה, יפן, קולומביה, אורוגוואי, פרו, פנמה, סין, סינגפור, ניו-זילנד, ברוניי, אפטי"א (EFTA), ארה"ב, דרום קוריאה, האיחוד האירופי (EU), קוסטה ריקה, אל סלוודור, גואטמלה, הונדורס, ניקרגואה, מקסיקו, קנדה, הברית הפסיפית (Pacific Alliance), מרקוסור (MERCOSUR), אינדונזיה, ארגנטינה, בריטניה.

הסכמי העדפה: אקוודור, הודו, בוליביה, ונצואלה, ארגנטינה
הסכמים בתהליך: CPTPP (נחתם אך טרם אושר בסנאט הצילני)

סביבה עסקית

ממעוף הציפור אפשר לומר כי צ'ילה היא המדינה היציבה ביותר מבחינה כלכלית בדרום אמריקה. לצ'ילה יש את ציון החופש הכלכלי הגבוה ביותר ביבשת על פי מדד ה-Economic Freedom בשנת 2021. הללו משקפים את היותה של צ'ילה פתוחה לסחר והשקעות גלובליים, ואת סביבת הרגולציה הטובה יחסית, כמו גם את שלטון החוק החזק, המספק בסיס איתן לדינמיות כלכלית. בצ'ילה מדיניות השקעות נוחה וככלל אין מגבלות על תושבי חוץ לעשות עסקים בצ'ילה או להשקיע בחברות מקומיות. החקיקה המקומית מציעה אפשרויות ומודלים שונים לביצוע השקעות והקמת חברות עסקיות במדינה. מס החברות בצ'ילה עומד על 27% וקיים שיעור מע"מ אחיד של 19%.

יוזמות מרכזיות של ממשלת בוריץ' בשמונת חודשי פעילותה

בחודש אפריל 2022 הכריז ממשל בוריץ' על תכנית לאומית בשם "Chile Apoya", נועדה לחזק את כלכלת המדינה, בין היתר, באמצעות יצירת חצי מיליון מקומות עבודה, בלימת מחירי מוצרי בסיס והנגשת מידע כלכלי לציבור. התכנית, הנתמכת על ידי 14 משרדי ממשלה, תוקצבה בלמעלה מ-3 מיליארד דולר. שלבים מרכזיים בתכנית, הינם:

1. העלאת שכר המינימום, כאשר היעד שנקבע הוא שכר חודשי השווה לכ-404 דולר אמריקאי.
2. פתיחת שוק הגז לתחרות, במטרה לתמוך בהורדת מחירי הגז הנוזלי ומניעת מונופולים.
3. בלימת עליית המחירים של בנזין ודלק בהתערבות ובתקציבי המדינה.
4. מענקי תמיכה לחברות SME ותמיכה לאוכלוסייה החלשה נוכח עליית מחירי המזון.
5. הגברת מודעות כלכלית ובריאותית בציבור על ידי פרסומים שבועיים של מחירי מזון עונתיים במחירים מומלצים ברמה האיזורית בצ'ילה.
6. יצירת קו אשראי ייחודי שנועד להעניק קו אשראי שיתמוך בחברות כרייה בהיקפים נמוכים, ובכך יגדיל את השחקנים בשוק הכרייה הנשען על מספר חברות ענק.
7. הגדלת התקציבים ל-CORFO ו-SERCOTE, סוכנויות ממשלתיות התומכות ביצירת והטמעת חדשנות במדינה וכן בהתפתחות תחומי התיירות, התרבות והיזמות בצ'ילה.
8. הגדלת משאבים לשטחי מסחר לחקלאות משפחתית בקנה מידה קטן. התקציבים יוקצו לשיקום, שיפור ויצירת מרחבים למסחר של חקלאות משפחתית.

היזמות של הממשל החדש מצטרפות למספר יוזמות כלכליות שהונהגו כתגובה למגיפת הקורונה העולמית, בתוך כך:

1. סבסוד למשקי בית חלשים, רובם ללא הכנסה פורמלית, הונהג עבור 1.5 מיליון משקי בית.
2. תוכנית "Alimentos para Chile" (מזון לצ'ילה) מספקת סלי מזון ומוצרי היגיינה למשפחות פגיעות ומעמד הביניים בכל צ'ילה. הוקמה קרן חדשה להגנה על הכנסות עובדים חלשים מבחינה סוציו-אקונומית. הקרן משמשת גם להעברות סיוע למשקי בית פגיעים ("הכנסה משפחתית לשעת חירום"). בינואר 2021 הוכרז על תשלום חדש של העברות במזומן עבור אזורים או קהילות מקומיות בהסגר.
3. החוק לעבודה מרחוק כדי להרחיב את השימוש בעבודה מהבית, ואת החוק להגנת העבודה, כדי להגן על ההכנסות גם במקרים של הפחתת שעות העבודה.
4. חבילת חירום בסך 5.5 מיליארד דולר כדי להציל מקומות עבודה ולסייע לעסקים קטנים. הוקמה קרן של 3 מיליארד דולר להלוואות לעסקים קטנים (ניתנו כבר למעלה מ-250,000 הלוואות).
5. דחיית מיסים שונים כדי לחזק חברות קטנות ובינוניות. בנוסף, החזרים מוקדמים ממס הכנסה לחברות קטנות ובינוניות (הערכת שהסיוע הוא לכ-500,000 חברות).
6. תוכנית הבראה לשנתיים הקרובות הוסכמה בין הממשלה לבין המפלגות הפוליטיות. עמודי התווך העיקריים:

a. הגנה על הכנסות משקי הבית, קרן סולידריות ברמה המוניציפלית, חיזוק קופות החולים ושיפורים בחוק הגנת התעסוקה ובתנאי האבטלה.

b. עידוד השוק המקומי באמצעות תוכנית השקעות ציבוריות, הקלה על מימון חברות קטנות ובינוניות, קידום השקעות פרטיות, הקלת גישה לאשראי ותמיכה בחברות ציבוריות.

יחסי סחר ישראל – צ'ילה

המדינות מקיימות יחסים דיפלומטיים החל ממאי 1950 ומאז יחסי המסחר בין ישראל לציילה טובים, מתקיימים באופן שוטף ונשענים על היסטוריה של סיוע ישראלי בשנות השמונים שביססה את ישראל כשותף טכנולוגי אסטרטגי. באופן מסורתי צ'ילה מנהלת מדיניות דו- מסלולית ביחס לישראל: יחסים בילטרליים חמים ויחסים מולטילטרליים פושרים בעיקר בהתאם לסנטימנט הציבורי. על אף שהיקפי הסחר אינם גבוהים ביותר הם יציבים למדי ויש הפרדה ברורה בין הסנטימנט הפוליטי הבעייתי שיש לישראל ברמה המדינית בצ'ילה לבין הפעילות הכלכלית שכמעט ואינה מושפעת מאתגרים אלו. תחומי הייצוא הביטחוני ששלטו בעבר בתחום הסחר עם המדינה הצטמצמו עם השנים וכיום היחסים מושתתים על מספר סחורות עיקריות שעוברות בין המדינות. אף שבשנים עברו המדינות חתמו על מספר הסכמים כלליים צ'ילה נמנעת מלקדם את הסכם הסחר המלא שלה עם ישראל אף שהיא אחת המדינות המובילות בעולם בכמות הסכמי הסחר שהיא מתחזקת. ייתכן והסיבה לכך היא הקשיים בהעברת החלטות פרו ישראליות בפרלמנט המקומי אך יש לקחת בחשבון גם כי המרחק בין המדינות משחק תפקיד משמעותי בפוטנציאל להרחבת הסחר בצורה משמעותית.

ביקורים מרכזיים הדדיים- ביקורי חברי פרלמנט הדדיים תכופים החל מ-2016 :

1. מוביל רפורמת המדבקות בפרלמנט הגיע לארץ לכנס בנושא תזונה בפברואר 2017.
2. נשיא צ'ילה הגיע לביקור ביוני וחתם במסגרת הביקור על מספר הסכמי שיתוף פעולה בנושאים רלוונטיים כמו אנרגיה חקלאות מים בטחון ובריאות. 2019.
3. עוזר הנשיא לענייני סייבר ביקר בישראל באוקטובר 2019.
4. במהלך 2021 סגנית שר הבריאות השתתפה במספר אירועים עם שגרירות ישראל בציילה סביב ניהול משבר הקורונה.
5. במהלך 2021 סגנית שר התקשורת השתתפה בפגישות שמטרתן קידום שיתופי פעולה מסחריים בין צ'ילה וישראל בתחום התקשורת.
6. ראש סוכנות CORFO (רשות החדשנות של צ'ילה) ביקר בישראל בפברואר 2022, לצד ביקורים בתעשייה קיים [פגישה עם מנהל מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה](#).

רכש- הצבא הציילני רוכש ציוד ישראלי בצורה קבועה כבר שנים ארוכות ולאחרונה גם מספר רשויות מקומיות החלו לרכוש מערכות ישראליות לתחומי האבטחה וניהול המים. ביוני 2021 צ'ילה השיקה את תכנית החלל שלה בהובלת משרדי הביטחון, המדע והתקשורת, במסגרתו חתמה על עסקה לרכישת לוויין מחברה ישראלית.

סחר החדדי⁶

בשנת 2021 הייצוא הישראלי לציילה עמד על סך של כ-118 מיליון דולר (ירידה של כ-34 מיליון דולר ביחס לשנת 2020), והייבוא הישראלי מציילה עמד על סך של כ-107 מיליון דולר (ירידה של כ-12 מיליון דולר ביחס לשנת 2020). מאזן הסחר של ישראל וציילה בשנת 2021 היה חיובי ועמד על 11 מיליון דולר.

עיקר פעילות הייצוא הישראלי לציילה מתרכזת בסחורות מעובדות וטכנולוגיה. התחום הטכנולוגי מתמקד במכשירים ושירותים טכנולוגיים (כ-35% מהייצוא), כמו גם במוצרים כימיים (כ-23% מהייצוא). אך, קיים גם ייצוג למוצרי לואו-טק כגון צינורות ויריעות פלסטיק (כ-17% מהייצוא).

היבוא הישראלי מציילה מתמקד במגוון סחורות לא מעובדות כגון דגים (בעיקר סלמון), עץ ושבבי עץ ונחושת ובסחורה המעובדת יין ובירה, בתוך כך תוצרת חקלאית טרייה ומוצרי מזון מהווים כ-72% מהייבוא הישראלי מציילה.

בשנת 2021 עמד היקף הסחר ההדדי בין ישראל וציילה על סך של 225 מיליון דולר. חרף הירידה, היקף הסחר ההדדי נותר יציב בשנים האחרונות.

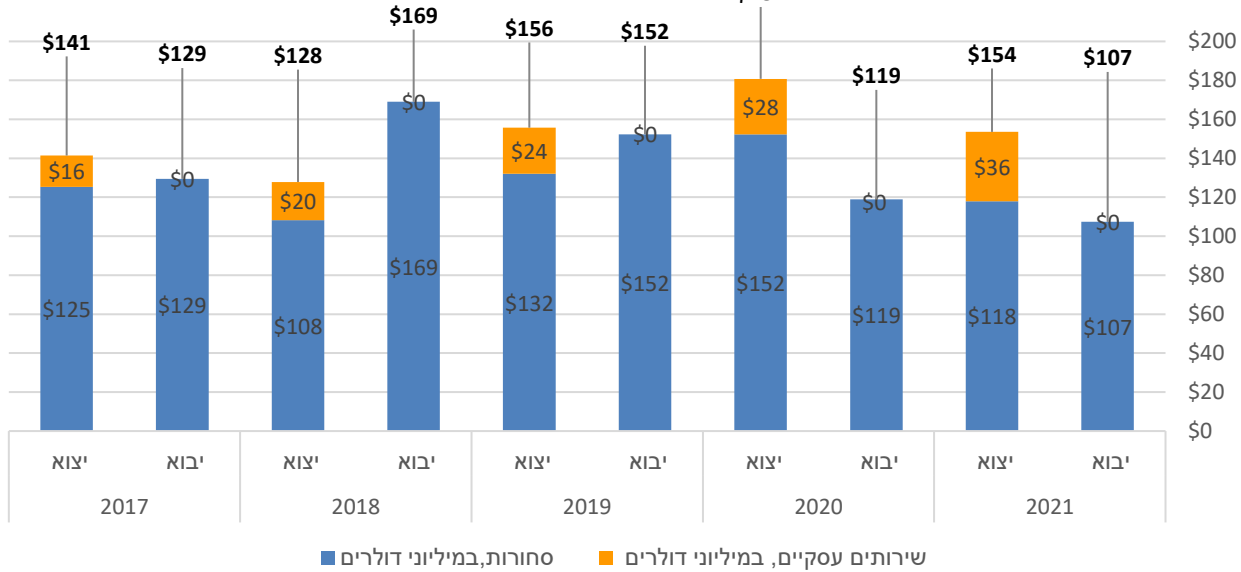
2017		2018		2019		2020		2021		
יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	
\$125	\$129	\$108	\$169	\$132	\$152	\$152	\$119	\$118	\$107	סחורות, במיליוני דולרים
\$16	\$0	\$20	\$0	\$24	\$0	\$28	\$0	\$36	\$0	שירותים עסקיים, במיליוני דולרים
\$141	\$129	\$128	\$169	\$156	\$152	\$181	\$119	\$154	\$107	סה"כ סחורות ושירותים עסקיים, במיליוני דולרים
0.14%	0.15%	0.12%	0.18%	0.14%	0.16%	0.17%	0.14%	0.13%	0.10%	אחוז מתוך סה"כ יצוא/יבוא

- נתוני הסחר בשירותים עבור שנת 2021 מבוססי הערכה.
- נתוני היבוא של השירותים עסקיים מציילה אינם זמינים.

⁶ הלמ"ס

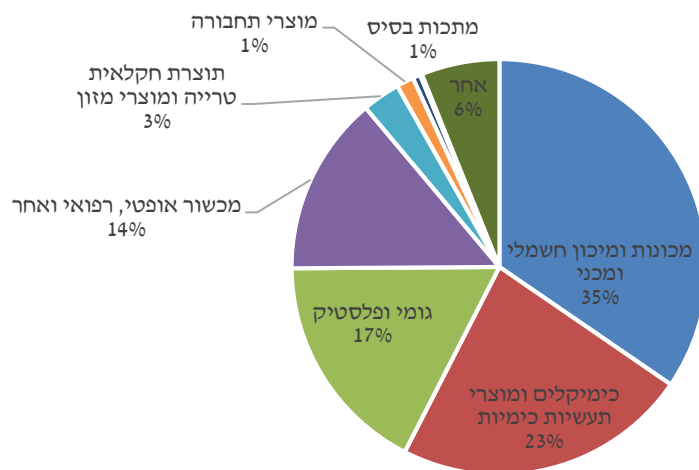

סך הסחר בסחורות ושירותים עסקיים, במיליוני דולרים

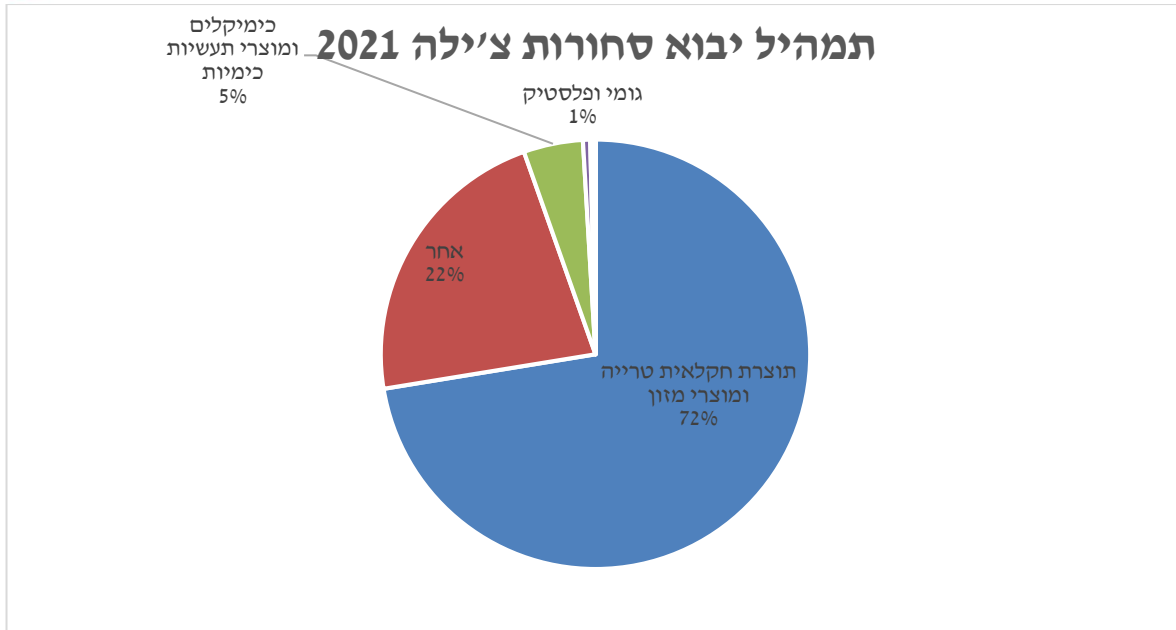

סקטורים עיקריים ⁷

תמהיל יצוא סחורות לצ'ילה 2021

⁷ הלמ"ס

חברות ישראליות מרכזיות שפועלות בצ'ילה:

בתחום ההשקיה והחקלאות - נטפים, ביובי, ווטר-גין, פוליגל
בתחום בטחון המולדת - תעשייה אווירית, אלביט, רפאל, מר מערכות
בתחום המים - IDE, אודיס, אקוויז, טקדו

הסכמי סחר הדדיים בין ישראל וצ'ילה:

שם ההסכם	שנת חתימה על ההסכם	האם ההסכם בתוקף?
הסכם שת"פ בחדשנות עם סוכנות החדשנות המקומית CORFO	2016	כן
הסכם לשת"פ טכני במכס (נחתם 2014 אושר 2017)	2014	כן
הסכם שמיים פתוחים בין רשויות התעופה	2017	כן
הסכם שת"פ טכנולוגי בין משרדי התקשורת של המדינות	2018	כן

תובנות נספח

קורונה ומהומות חברתיות: ציילה עדיין מתמודדת עם השפעות הסערה החברתית שפרצה באוקטובר 2019, שכללה מהומות והפגנות נרחבות נגד יוקר המחיה במדינה. המהומות שהכו עם תחילתה של מגפת הקורונה העולמית במרץ 2020, אך מתיחות חברתית עודנה נוכחת במדינה. הממשלה החדשה שנכנסה לתפקידה במרץ 2022 עודנה מתמודדת עם מתיחות חברתית ועלייה בהיקפי הפשיעה במדינה.

וירוס הקורונה שהחל בסין בנובמבר 2019 פגע בציילה במרץ 2020. בהחלטת ממשלה המדינה נכנסה לסגר מלא, במסגרתו אזרחים זרים לא הורשו להיכנס למדינה ואזרחי ציילה נדרשו להצהרת בריאות ובידוד של 14 יום. לאחר כשנתיים בהן הממשל הטיל סגרים בהיקפים שונים, זאת בהתאם לרמת התחלואה, המצב הבריאותי בציילה השתפר ונכון לחודש יולי 2022 נותרו מגבלות רק על התכנסות אנשים בחללים סגורים (דרישה להצגת אישור חיסונים מקומי).

מצב הכלכלה: במקביל לתכנית 'רמזור' שניהלה את תנועת האוכלוסייה והמסחר בהתאם למצב התחלואה, הממשלה בציילה הובילה מבצע חיסונים יעיל ומהיר (במיוחד בהשוואה למדינות השכנות ביבשת). ההערכות הן כי ניהול מסודר של מגיפת הקורונה סייע לכלכלה הציילנית לשמור על יציבות יחסית.

בשנת 2021 הכלכלה הציילנית צמחה ב-11.7%, יותר מההערכות הממשל המוקדמות, זאת כאמור, בזכות מבצע החיסונים המוצלח, תמיכה ממשלתית נרחבת בשוק המקומי ונזילות בשוק כתוצאה ממשיכות מקרן הפנסיה שהתאפשרו בהחלטת ממשלה. הערכות הממשל הנוכחית לצמיחה כלכלית לשנת 2022 תואמת את הערכת ה-IMF, העומדת כעת על 1.5%.

ביקור בציילה: חברות המתכננות לבקר בציילה צריכות לקחת בחשבון כי בציילה יש להציג מסמך המאמת קבלת 4 חיסונים או חיסון בתוקף של 9 חודשים (Pase de Movilidad) עבור כניסה לחללים סגורים, בהם מסעדות, בתי קולנוע ותערוכות מקצועיות. יחד עם זאת גבולות המדינה פתוחים למבקרים זרים.

לסיכום, מגיפת הקורונה נוהלה בצורה מסודרת בציילה, ואיפשרה שמירה על הסדר חברתי וייצוב הכלכלה. אנו ממליצים לחברות ישראליות לפעול בשוק הציילני, זאת תוך תשומת לב לדרישות החיסונים של הממשל הציילני לפני הגעה למדינה.

המלצות נוספות:

1. ציילה מתמודדת עם למעלה מעשר שנות בצורת שהובילו את המדינה למצב של מחסור חמור במים. מסיבה זו יש פוטנציאל רב בשוק המקומי לחברות המספקות פתרונות בתחומי המים (התפלה, טיהור שפכים, שימוש חוזר) וחקלאות מדייקת.

2. ענף הכרייה הציילני עודנו הקטר של התעשייה המקומית וחברות הכרייה מחפשות טכנולוגיות לשיפור יעילות הכרייה תוך הגנה על הסביבה. יש בענף הזדמנות לחברות בתחומים של אנרגיה, אוטומוטיב, סייבר, HLS, מים וערים חכמות.

3. משרד האנרגיה הצילני מקדם תכנית נרחבת להרחבת שוק האנרגיה המתחדשת ומפנה תקציבים לטובת פרויקטים להפקת מימן ירוק, זאת במקביל לתמיכה בהפקת אנרגיה ממקורות ירוקים אחרים.

4. [מערכת הבריאות הציבורית בצ'ילה](#) עוברת רפורמות בשנים האחרונות זאת בהתבסס על תקציבים שמפנה הממשלה לנושא. בחוקה החדשה, העומדת למשאל עם, סעיפים שנועדו לחזק ולבסס את מערכת הבריאות הציבורית, ובכך נוצרות הזדמנויות חדשות לחברות ישראליות בתחום המדיקל.

,